

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

XIVe KAMER

A R R E S T

**nr. 241.625 van 29 mei 2018
in de zaak A. 221.801/XIV-37.371**

In zake : de BELGISCHE STAAT, vertegenwoordigd door
de staatssecretaris voor Asiel en Migratie
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Carmenta Decordier
kantoor houdend te 9041 Gent-Oostakker
Orchideestraat 61A
bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

XXX
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Bobber Loos
kantoor houdend te 2060 Antwerpen
Rotterdamstraat 53
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het cassatieberoep

1. Het cassatieberoep, ingesteld op 27 maart 2017, strekt tot de cassatie van het arrest nr. 182.751 van 23 februari 2017 van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Het cassatieberoep is toelaatbaar verklaard bij beschikking nr. 12.415 van 4 mei 2017.

Verweerder heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partij heeft een memorie van wederantwoord ingediend.

Eerste auditeur Marijke Sterck heeft een verslag opgesteld, op grond van artikel 16 van het koninklijk besluit van 30 november 2006 ‘tot vaststelling van de cassatie-procedure bij de Raad van State’.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 7 maart 2018.

Staatsraad Carlo Adams heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Tine Bricout, die *loco* advocaat Carmenta Decordier verschijnt voor de verzoekende partij, en advocaat Marie El Khoury, die *loco* advocaat Bobber Loos verschijnt voor verweerder, zijn gehoord.

Eerste auditeur Marijke Sterck heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Feiten

3. Op 11 februari 2016 neemt de staatssecretaris voor Asiel en Migratie ten aanzien van verweerder een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten.

Verweerder stelt op 26 februari 2016 tegen de voornoemde beslissing een vordering tot schorsing en een beroep tot nietigverklaring in bij de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen. Met een arrest van 23 februari 2017 vernietigt de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen de beslissing van 11 februari 2016 houdende bevel om het grondgebied te verlaten. Dit is het bestreden arrest.

IV. Onderzoek van de middelen

Eerste middel

Uiteenzetting van het middel

4. De verzoekende partij werpt in een eerste middel de schending op van artikel 3 van het Europees Verdrag tot bescherming van de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden, ondertekend te Rome op 4 juni 1950 (hierna: het EVRM) en van “het beginsel van de bewijskracht van stukken overeenkomstig de artikelen 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek, minstens het beginsel van de bewijskracht dat geldt voor alle geschreven stukken”.

De verzoekende partij voert in een eerste middelonderdeel aan dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen “in het bestreden arrest overweegt dat er een onderzoek naar een eventuele schending van artikel 3 van het EVRM dient plaats te vinden voorafgaandelijk aan de gedwongen verwijdering van verweerder”. Nochtans moet het onderzoek naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM pas gebeuren bij het nemen van een gedwongen verwijderingsmaatregel en niet bij het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten waarbij een termijn voor vrijwillig vertrek wordt toegekend. De verzoekende partij maakt een onderscheid tussen het nemen van de terugkeerbeslissing en het moment van verwijdering. Zij verwijst daartoe naar de punten B.5.1 en B.5.2 van het arrest van het Grondwettelijk Hof nr. 89/2015 van 11 juni 2015 en citeert daaruit dat de verzoekende partij in het stadium van het geven van een bevel om het grondgebied te verlaten “niet [dient] te beoordelen of de tenuitvoerlegging van het bevel om het grondgebied te verlaten de artikelen 3 en 8 van het Europees verdrag voor de rechten van de mens in acht neemt”. De verzoekende partij verwijst verder naar het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (hierna: het EHRM) nr. 41738/10 van 13 december 2016 inzake Paposhvili t. België waaruit zij afleidt dat slechts sprake is van een door een lidstaat te voeren onderzoek naar een eventuele schending van artikel 3 van het

EVRM wanneer de lidstaat het voornemen heeft om de betrokken vreemdeling effectief te verwijderen, namelijk wanneer sprake is van *expulsion* of *extradition*.

De verzoekende partij voert in een tweede middelonderdeel aan dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen “in het bestreden arrest motiveert dat uit de arresten Paposhvili t. België, Asalya t. Turkije en Auad t. Bulgarije van het EHRM zou blijken dat een onderzoek naar een eventuele schending van artikel 3 EVRM dient plaats te vinden bij het nemen van een bevel om het grondgebied te verlaten, en niet pas voorafgaandelijk aan het nemen van een maatregel met het oog op de gedwongen verwijdering van verweerder”. Nochtans vindt dergelijke interpretatie geen steun in die arresten. De verzoekende partij laat gelden dat het door de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen aangehaalde punt 202 van het arrest van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens nr. 41738/10 van 13 december 2016 inzake Paposhvili t. België betrekking heeft op de concrete situatie waarbij werd vastgesteld dat de betrokkene werd vastgehouden met het oog op gedwongen verwijdering, zonder dat ooit een onderzoek werd gevoerd naar zijn medische situatie. Het EHRM geeft daarin aan dat het onderzoek naar een eventuele schending van artikel 3 van het EVRM moet gebeuren voorafgaandelijk aan het nemen van een gedwongen verwijderingsmaatregel en niet pas vlak voor de repatriëring effectief plaatsvindt. Volgens de verzoekende partij miskent de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen het beginsel van bewijskracht van stukken overeenkomstig de artikelen 1319, 1320 en 1322 van het Burgerlijk Wetboek en artikel 149 van de Grondwet door aan te nemen dat de voornoemde arresten een onderzoek naar artikel 3 van het EVRM verplicht stellen, ook op een ogenblik dat de lidstaat nog niet het voornemen heeft de betrokkene gedwongen te verwijderen.

5. In de memorie van wederantwoord herhaalt de verzoekende partij het middel. Zij voegt betreffende het eerste middelonderdeel toe dat verweerder in de memorie van antwoord ingaat op de artikelen 74/13 en 74/14, § 1, eerste lid van de wet van 15 december 1980 ‘betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen’

(hierna: de vreemdelingenwet), doch dat verweerder in het verzoekschrift tot nietigverklaring geen middel over deze bepalingen heeft aangevoerd en dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen er in het bestreden arrest ook nergens op heeft gewezen. Verder merkt de verzoekende partij op dat er te dezen geen sprake is van een gedwongen verwijdering en dat verweerder na de afgifte van de aanvankelijk bestreden beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten nog steeds de mogelijkheid had vrijwillig het grondgebied te verlaten, ook als dit onmiddellijk moest gebeuren.

Beoordeling

6. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen stelt in het bestreden arrest vast “dat ondanks het feit dat het [aanvankelijk] bestreden bevel steunt op artikel 7 van de vreemdelingenwet en dit artikel duidelijk in de aanhef bepaalt ‘onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag’ de gemachtigde geenszins rekening heeft gehouden met het met redenen omklede oordeel van het CGVS in de genomen weigering van inoverwegingname van de meervoudige asielaanvraag van 1 september 2015 waarin het stelt dat verzoeker noch direct noch indirect naar Irak mag worden teruggeleid”, dat “uit het [aanvankelijk] bestreden bevel blijkt dat de gemachtigde de overwegingen aangaande de asielprocedure heeft beperkt tot een verwijzing naar de beslissing van 15 februari 2013 waarmee het CGVS de subsidiaire beschermingsstatus heeft geweigerd en een verwijzing naar het feit dat de vierde asielaanvraag van 2 juni 2015 niet in overweging werd genomen” en dat “uit niets blijkt dat de gemachtigde heeft rekening gehouden met het met redenen omklede oordeel van de commissaris-generaal dat hij van oordeel is dat verzoeker noch direct noch indirect mag worden teruggeleid naar Irak, hetgeen nochtans duidelijk is verwoord in de voormelde beslissing van 1 september 2015”. Volgens de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen “blijkt geenszins een zorgvuldig rekening houden met deze relevante gegevens van het dossier in het licht van een zorgvuldig onderzoek naar een eventuele schending van artikel 3 van het EVRM [...]”. Met verwijzing naar het arrest van het EHRM van 13 december 2016 inzake Paposhvili t. België is

de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen van oordeel dat het argument van de huidige verzoekende partij dat het te dezen niet om een gedwongen verwijdering gaat, geen afbreuk doet aan het vastgesteld onzorgvuldig onderzoek in het licht van artikel 3 van het EVRM.

7. Waar in het bestreden arrest is vastgesteld, hetgeen op zich niet wordt betwist, dat bij het nemen van de aanvankelijk bestreden beslissing geen onderzoek naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM werd gevoerd, betwist de verzoekende partij de in het bestreden arrest gegeven lezing van het voornoemde arrest van het EHRM van 13 december 2016 en voert zij in essentie aan dat met artikel 3 van het EVRM nog geen rekening moest worden gehouden bij het nemen van de beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten doch pas wanneer effectief tot verwijdering van de betrokkene wordt overgaan, hetgeen te dezen niet het geval was.

8. Het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten houdt in dat de rechtstoestand van de betrokken vreemdeling als dusdanig bestaat op het ogenblik dat die beslissing wordt genomen, dat die vreemdeling op dat ogenblik dus geen titel (meer) heeft om op het grondgebied te verblijven zodat hij er onwettig verblijft en dat hij derhalve het grondgebied dient te verlaten. Het betreft dan ook een beslissing tot verwijdering in de zin van artikel 1, 6°, van de vreemdelingenwet. De betrokken vreemdeling is ertoe gehouden de terugkeerverplichting na te leven en het bevel om het grondgebied te verlaten, te dezen de aanvankelijk bestreden beslissing, uit te voeren zonder dat de verzoekende partij een nieuwe beslissing dient te nemen. Naar luid van artikel 7, eerste lid, van de vreemdelingenwet wordt een bevel om het grondgebied te verlaten gegeven “onverminderd meer voordelige bepalingen vervat in een internationaal verdrag”.

De verzoekende partij moet derhalve bij het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten reeds onderzoeken of die verwijderingsmaatregel in overeenstemming is met de normen van de

internationale verdragen waardoor België gebonden is, te dezen met artikel 3 van het EVRM. Hieraan wordt geen afbreuk gedaan door de mogelijkheid voor de verzoekende partij om bij niet-naleving van het bevel om het grondgebied te verlaten over te gaan tot dwangmaatregelen met het oog op verwijdering in de zin van artikel 1, 7°, van de vreemdelingenwet, zijnde de fysieke verwijdering van het grondgebied. Enerzijds kan de toestand immers in die zin evolueren dat er zich bij het nemen van de beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten nog geen gevaar voor een schending van artikel 3 van het EVRM voordoet doch naderhand wel, wanneer de verzoekende partij effectief wil overgaan tot verwijdering. Anderzijds kan niet worden verondersteld dat de betrokken vreemdeling het bevel om het grondgebied te verlaten niet zal naleven zodat de verzoekende partij er zich niet van kan onthouden een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM te onderzoeken onder het voorwendsel dat zij dergelijk onderzoek zal voeren bij het nemen van dwangmaatregelen met het oog op de fysieke verwijdering van de vreemdeling.

9. In de laatste zin van punt 199 van het arrest van 13 december 2016 in zake Paposhvili t. België stelt het EHRM vast dat de Raad van State, die was gevat door een cassatieberoep, de in die zaak gevolgde redenering van de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen heeft bevestigd en heeft gepreciseerd dat de evaluatie van de medische toestand van een vreemdeling die het voorwerp uitmaakt van een verwijderingsmaatregel en aan wie de machtiging tot verblijf was geweigerd, moest gebeuren op het ogenblik van de gedwongen uitvoering van die verwijderingsmaatregel en niet op het ogenblik van het aannemen van die maatregel. Met uitdrukkelijke verwijzing naar punt 199 *in fine*, vervolgt het EHRM in punt 202 dat de omstandigheid dat de evaluatie van de medische toestand van de betrokkene ook *in extremis* had kunnen gebeuren op het ogenblik van de gedwongen uitvoering van de verwijderingsmaatregel, niet tegemoet komt aan de bekommernissen van artikel 3 van het EVRM wanneer er geen aanwijzingen zijn betreffende de omvang van dergelijk onderzoek en het effect ervan op het bindende karakter van het bevel om het grondgebied te verlaten.

Ook met het bestreden arrest is uitspraak gedaan over de wettigheid van een bevel om het grondgebied te verlaten waarbij geen onderzoek was gedaan naar een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM in het licht van de concrete gegevens van de zaak. Net als in de zaak die tot het meergenoemde arrest van het EHRM van 13 december 2016 heeft geleid, was ook te dezen nog geen effectieve verwijdering van verweerder voorzien. Nu het EHRM ook in dat arrest naar die omstandigheden heeft verwezen, heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen er geen betekenis aan gegeven die strijdig is met de bewoordingen of de inhoud ervan door te oordelen dat een mogelijke schending van artikel 3 van het EVRM moet worden onderzocht bij het nemen van een beslissing houdende bevel om het grondgebied te verlaten en niet pas op het ogenblik van de gedwongen verwijdering van de vreemdeling.

10. Het eerste middel is in zijn beide onderdelen ongegrond en kan derhalve niet tot cassatie leiden.

Tweede middel

Uiteenzetting van het middel

11. De verzoekende partij werpt in een tweede middel, dat zij in de memorie van wederantwoord herhaalt, de schending op van “het beginsel van de bewijskracht van stukken overeenkomstig de artikelen 1319, 1320 en 1322 Burgerlijk Wetboek, minstens het beginsel van de bewijskracht dat geldt voor alle geschreven stukken”.

De verzoekende partij voert aan dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in het bestreden arrest motiveert dat uit de duidelijke definities van Richtlijn 2008/115/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 2008 ‘over gemeenschappelijke normen en procedures in de lidstaten voor de terugkeer van onderdanen van derde landen die illegaal op hun grondgebied verblijven’ (hierna: richtlijn 2008/115) inzake terugkeer,

terugkeerbesluit en verwijdering en hun omzetting in de vreemdelingenwet blijkt dat huidige verweerder “zich naar een welbepaald land dient te begeven”. Volgens de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen kan in de concrete omstandigheden enkel worden vastgesteld dat verweerder dient terug te keren naar Irak, doch die stelling vindt geen steun in de aanvankelijk bestreden beslissing. De verzoekende partij is van oordeel dat een interpretatie van de definities van richtlijn 2008/115 geen afbreuk kan doen aan de letterlijke woorden van een bevel om het grondgebied te verlaten. Zij merkt op dat de aanvankelijk bestreden beslissing verweerder niet verplicht om terug te keren naar Irak doch enkel om het grondgebied van het Rijk en dat van een aantal andere staten waarmee België afspraken heeft gemaakt, te verlaten. Ingevolge de aanvankelijk bestreden beslissing kon verweerder dus terugkeren naar het land van herkomst, een doorreisland of een derde land naar keuze. Eventueel kon verweerder tijdens de gegeven termijn het nodige doen om in dat land van herkomst te worden toegelaten. De verzoekende partij besluit dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen de inhoud en bewijskracht van de aanvankelijk bestreden beslissing schendt door aan te nemen dat die beslissing de verplichting inhoudt om naar een welbepaald land te gaan.

Beoordeling

12. De verzoekende partij beperkt zich tot de algemene bewering dat de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen in de aanvankelijk bestreden beslissing een verplichting tot terugkeer naar Irak leest en zich daartoe op de definities van richtlijn 2005/118 steunt.

In het bestreden arrest wordt niet enkel verwezen naar artikel 3 van richtlijn 2005/118 maar ook naar artikel 1, 5°, 6° en 7°, van de vreemdelingenwet. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen overweegt dat de terugkeerverplichting op grond van die bepalingen geldt ten aanzien van “ofwel het land van herkomst, ofwel het land van doorreis voor zover een communautaire of bilaterale overnameovereenkomst kan worden toegepast, ofwel een ander derde

land waarnaar de derdelander terugkeert en waar deze wordt gemachtigd of toegelaten tot verblijf” en “dus niet ten aanzien van eender welk land”. Vervolgens wijst de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen erop dat niet wordt betwist dat huidige verweerder “de Iraakse nationaliteit heeft, hij geen andere nationaliteit heeft, hij geen banden heeft met een ander land of nergens anders over een verblijfsrecht blijkt te beschikken” en dat “noch uit de motieven van de bestreden beslissing noch uit het administratief dossier [blijkt] dat verzoeker zijn terugkeerverplichting kan uitvoeren naar een land van doorreis overeenkomstig communautaire of bilaterale overnameovereenkomsten of naar een derde land waarnaar de betrokken onderdaan besluit vrijwillig terug te keren en waar hij wordt gemachtigd of toegelaten tot het verblijf”. De Raad voor Vreemdelingenbetwistingen stelt verder vast “dat door verzoeker een vertrekverplichting op te leggen zonder echter op enige wijze te onderzoeken naar welk ander land behalve Irak de verzoeker dan wel kan terugkeren zonder ook hier het risico te lopen om te worden uitgezet in strijd met artikel 3 van het EVRM, *in casu* de zorgvuldigheidsplicht in het licht van artikel 3 van het EVRM is geschonden”.

De verzoekende partij gaat voorbij aan de voormelde concrete motieven van het bestreden arrest. Door de aanvankelijk bestreden beslissing te toetsen aan de inhoud van de terugkeerverplichting, zoals deze is bepaald in artikel 1, 3°, van de vreemdelingenwet, en ingevolge de concrete omstandigheden van de zaak daaruit af te leiden dat te dezen enkel sprake is van een terugkeer naar Irak, heeft de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen geen betekenis gegeven aan de aanvankelijk bestreden beslissing die strijdig is met de bewoordingen of de inhoud ervan.

13. Het tweede middel is ongegrond en kan derhalve niet tot cassatie leiden.

BESLISSING

1. De Raad van State verwerpt het cassatieberoep.

2. De verzoekende partij wordt verwezen in de kosten van het cassatieberoep, begroot op een rolrecht van 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro, die verschuldigd is aan verweerder.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van negenentwintig mei tweeduizend achttien, door de Raad van State, XIVe kamer, samengesteld uit:

Geert Debersaques,	kamervoorzitter,
Carlo Adams,	staatsraad,
Patricia De Somere,	staatsraad,
bijgestaan door	
Joris Casneuf,	griffier.
De griffier	De voorzitter
Joris Casneuf	Geert Debersaques